

Hycofe /
smot /
daci Teo

- - - *Mano angonacno* 54

Adaptacja jednostki upośledzonej do jej zmienionych warunków psychofizycznych i do życia w społeczeństwie.

Ostatecznym celem prac pedagogiki specjalnej jest przywrócenie jednostce w jakikolwiek bądź sposób upośledzonej możliwego do osiągnięcia dla niej poczucia "normalności", ugrawnienie jej i uzbrojenie w wiedzę i umiejętności uzdalniające do pracy użytecznej społecznie, a więc pozwalające na włączenie się w nurt otaczającego życia społecznego - słowem przystosowanie jej do tego życia ~~i do~~ *do jej* dobrej samopoczucia.

Zapewni moze

W ostatnich latach ten proces terapeutyczno-wychowawczy nazwano rewalidacją. W tym znaczeniu używano w Polsce t.j. i w większości krajów termin rehabilitacja. Jednakże wobec nieporozumienia jakie w wielu wypadkach termin ten nasuwał prof. W. Doroszewski /poradnik językowy Nr. ... r. 1957/ zastąpił go terminem rewalidacja /łac. validus - zdrów fizycznie czy umysłowo, mocny, stateczny/. W tym znaczeniu w Polsce używane są czasem takie terminy jak: readaptacja, reedukacja, resocjalizacja, usprawnienie. Pojęcie to mieści w sobie dążenie do przywrócenia każdemu upośledzonemu człowiekowi warunków możliwie największego, wszechstronnego rozwoju do pożytecznego włączenia się w życie społeczne i do najwyższego poczucia pogody życia, t.zn. warunków należnych każdemu człowiekowi.

U podstawy rewalidacji pojęcia leży pojęcie zdrowia, człowieka zdrowego: validus.

Dziecko zdrowe, to dziecko którego ustrój psychofizyczny funkcjonuje prawidłowo, t.zn.:

- 1/które ma odbiór odpowiedni do siły i jakości bodźców i właściwe na nie reakcje;
 - 2/które ma w zakresie procesów emocjonalnych niezaburzone kierownictwo korowe i prawidłowy ilościowo i jakościowo wpływ dynamizmu emocjonalnego na procesy korowe i przytym, którego ogólny ton samopoczuciowy i uczuciowy jest dodatni, co się ściśle wiąże z pojęciem zdrowia;
 - 3/które w życiu społecznym na sprawne kontakty pobudzeniowo-hamulcowe /siła, ruchliwość, równowaga/ *adekwatna* /w znaczeniu wrażliwowo-kojarzeniowym i uczuciowym/ i korzystne praktycznie w szerokim znaczeniu tego słowa dla niego i dla otoczenia bliższego i dalszego.
- //

"Dziecko specjalne" we wszystkich zakresach pojęcia "zdrowy" na odchylenia od prawidłowości.

Niewydolność nerwowopsychiczna, braki w narządach ~~zmysłowych~~ - zarządach ruchu /lub ich brak/ nie pozwalają na bogate i wszechstronne przeżywanie zjawisk, dostępne innym, a więc zubaża doświadczenie osobiste - poznawcze i uczuciowe i ^{utrudnia} lub nie pozwala na twórcze ustosunkowanie się do otoczenia we wszelkich dostępnych innym zakresach i utrudnia sprawność i pełnowartościowość wszelkiej dostępnej dla rówieśników pracy;

Zachwiane prawidłowe funkcjonowanie psychofizycznego ustroju /nawet przy objawach zdrowia somatycznego/ wpływ na ~~procesy~~ ^{procesy} ~~resobięgi~~ zmienionej ~~eksterocepcje-interocepcji~~ /zaburzenie ~~czy~~ ^{przerwanie} mechanizmów nerwowych dośrodkowych, ^{straszkowych} ~~czy też~~ eksterocepcji/ w wypadkach nerwicowych /nie ^{adek} ~~pełny~~ odbiór/ wskutek ogólnego przeciążenia procesów korowych, czy patologicznej przewagi układu ^{sygn.} nad II lub odwrotnie, czy patologicznie zmienionych stosunków między korą i podkorzem, ^{obniżonych} ~~ogólnie~~ ^{ogólnie} ~~neurofizycznych~~, ^{pod} ~~patologicznie~~ ^{dominancy}, ^{punkty} ~~izolowane~~.

Z tego wynika nieprawidłowy odbiór bodźców i niewłaściwa na nie reakcja;

nieprawidłowe stosunki między korą i podkorzem: nieprawidłowe kierownictwo korowe lub nieprawidłowe ^{dyname} ~~funkcjonowanie~~ kory przez podkorze; stąd też trudności w kontakcie z otoczeniem /głównie na tle więcej czy mniej wyraźnych/ ale istniejących u tych dzieci stanów nerwicowych;

Stąd źródło złego samopoczucia /poczucie frustracji - inności, nieudolności, braku perspektyw, nieprzydatności oraz łatwość do przeżywania stanów uczuciowych ujemnych, nieraz o sile dominant. Zjawisko frustracji, poczucie pozbawienia czegoś jest najczęściej istotnym czynnikiem destrukcyjnego kształtowania się psychiki upośledzonego.

Pojęcie revalidacji mieści w sobie pojęcie dążenia do przywrócenia zdrowia w wyżej wymienionym znaczeniu osobnikom pozbawionym go w jednym lub wielu tych zakresach. Przywrócenie tym dzieciom całkowitego zdrowia w wyżej wymienionym znaczeniu - a więc całkowita revalidacja jest dostępna tylko w stosunku do dzieci przewlekłe chorych ~~i niedostosowanych społecznie~~ - W stosunku do pozostałych /dzieci specjalnych celem "revalidacji", a więc wychowania specjalnego jest przywrócenie im "zdrowia" w dostępnych dla nich zakresach, a w innych

znalezienie środków kompensacyjnych. Orientowanie się w kierunku i charakterze reakcji za frustrację stanowi pomoc w doborze właściwych dróg kompensacji.

Kompensacja jest jednym z zasadniczych czynników terapeutycznych wychowawczej akcji revalidacyjnej. Akcja kompensacyjna ma na celu zastąpić możliwie w najwyższej mierze zamknięte, uszkodzone a więc i utrudnione drogi kontaktu ze światem zewnętrznym przyrodniczym i społecznym, z poznawaniem go, przeżywanien i przystosowywanien się do życia w jego warunkach.

Np. głuchego uczyni drogą zastępczą mowy ustnej, ponieważ droga słuchowa jest zamknięta uczyni go więc mową drogą kompensacyjną w tym wypadku warokowo-dotykowo-ruchową. Słyszenie mowy ustnej kompensuje sobie głuchy czytaniem z ust osoby mówiącej i t.p.

Drugim czynnikiem zasadniczym w akcji revalidacyjnej jest korektura jakiegoś niesprawnego, nieprawidłowego działania np. korektura układu narządów artykulacyjnych przy różnych zaburzenia mowy, korektura nieprawidłowego chodu u upośledzonego umysłowo, korektura wyrazistości mowy u głuchego, który uczy się mowy głosowej. Dalszym ciągiem tej pracy jak i każdej korektury będzie dalsze usprawnianie tej skorygowanej czynności.

Usprawnianiem również będzie ćwiczenie różnych grup mięśniowych porażonych narządów ruchu po chorobie Heinego-Medina t.zn. usprawnianie ich do pracy, usprawnianie beznogiego w używaniu protez i t.p. Do ćwiczeń usprawniających zaliczyć możemy również ćwiczenia

*Wyćwiczenie
Kompensacji*

usprawniające orientację ~~prostą~~ ^{przebiegłą} niewidomych i t.p.

W skład akcji revalidacyjnej wchodzi jeszcze usprawnianie do wyższego poziomu czynności nieuszkodzonych przez upośledzenie. Takie usprawnienie zapewnić może upośledzonemu poczucie większej ~~świadomości~~ ^{nieświadomości} i ~~wybitności~~ ^{wybitności} społecznej, a co za tym idzie działa wybitnie w kierunku defrustracyjnym.

W końcu ostatni rodzaj usprawnienia nazwać moglibyśmy usprawnieniem technicznym polegającym na dostarczaniu protez, urządzeń i aparatów wzmacniających resztki uszkodzonych czynności jak np. dla głuchych różne systemy wzmacniaczy słuchowych, maszyny do pisania systemem Braille'a, kubarytmy dla ~~upośledzonych~~ ^{niewidomych}, różne szkła optyczne dla niedowidzących, różnego rodzaju protezy przy całkowitym lub częściowym braku kończyn, narządu ruchu i t.p.

Do czynników zasadniczych w akcji revalidacyjnej, które byśmy również nazwać mogli defrustracyjnymi, należy akcja dynamizowania, która wybitnie działa w tym właśnie kierunku a mianowicie

wzmaga aktywność danej upośledzonej jednostki jej inicjatywę, twórczość zapał do pracy, siłę woli w przezwyciężaniu trudności a nawet często pasję wprost do walki z ~~innymi~~^{nimi}. To wyzwala własny impetuś dynamizm jednostki, wzbogaca go, uwielokrotnia i prowadzi do podniesienia ogólnego stanu samopoczucia jednostki i możliw^{ość} przeżywanie dodatnich stanów uczuciowych o sile dominant nawet. Istotną drogą ku temu będzie ułatwienie jednostce upośledzonej realizowanie jej potrzeb związanych z dążeniem do afirmacji własnego "ja", do realizowania jej potrzeb o charakterze społecznym, intelektualnym, artystycznym, moralnym potrzeb związanych z ~~moralnością~~^{moralnością} i swobodą ruchów.

W każdym z działów pracy w pedagogice specjalnej rewalidacja ma, poza ogólnymi założeniami, charakter specyficzny uzależniony przede wszystkim od charakteru upośledzenia, od stopnia tego upośledzenia, od wartości i swoistości metody rewalidacyjnej, własnej postawy i dynamizmu jednostki upośledzonej, jej wieku i stanu zdrowia, stosunku do niej otoczenia, osobowości osoby prowadzącej rewalidację i in.

Ogólnie biorąc zadania pracy rewalidacyjnej obejmują: rewalidację zdrowia i rozwoju fizycznego; kompensowanie różnego rodzaju braków i uszkodzeń, akcję korygowania, ~~usprawnienia~~^{usprawnienia} i dynamizowania ~~i defrustracji~~; wykształcenie ogólne i zawodowe jednostki; rewalidację psychiczną jednostki i jej uspołecznienie.

Realizowanie tych zadań pracy rewalidacyjnej oprócz możemy na:

1. Poznaniu każdej jednostki i warunków jej rozwoju; na poznaniu charakteru i stopnia kalectwa /upośledzenia/ oraz związanych z tym czynników etiologicznych;
2. Uwzględnieniu w metodzie pracy typu układu nerwowego jednostki;
3. Poznaniu stopnia stanu frustracji jednostki i jej typu reakcji negatywnej /ew. postawy pozyt. wobec ^{sytuacji} frustracyjnej/;
4. Zorientowaniu się w zahamowaniach przez upośledzenie potrzebach;

5. Zorientowaniu się w charakterze oddziaływania środowiska na daną jednostkę upośledzoną;
6. Jaknajszerszym uwzględnieniu czynników podnoszących próg tolerancji na frustrację w danym wypadku;
7. Zastosowaniu ^{warunków które kształtują} ~~nowych~~ motywacji, które pozwalają przyjąć postawę pozytywną wobec frustracji;
8. Dostosowaniu pracy do sił i możliwości jednostki;
9. Stosowaniu w całości pełni metod kompensujących, korygujących, ~~u~~ usprawniających i dynamizujących.
10. Przestrzeganiu praw podstawowych w. cz.n. i unikaniu bodźców wpływających niekorzystnie na o.n.u.;
11. Kształtowaniu warunków korzystnych dla przebiegów emocjonalnych;
12. Tworzeniu odpowiednich warunków dla korzystnego rozwoju I i II układu sygn. i prawidłowego ich działania;
13. Uwzględnieniu wagi w pracy rewalidacyjnej kształtowania się i przekształcania stereotypów dynamicznych, oraz usprawniania procesów korowych;
14. Uwzględnieniu konieczności racjonalnej selekcji i odpowiedniego dostosowania do danych grup programu i metod pracy;
15. Uwzględnieniu swoistych właściwości każdej z grup upośledzonych przy stosowaniu w/w danych /u głuchych, niewidomych, upośledzonych umysłowo, kalekich narządów ruchu, przewlekłe chorych i nie dostosowanych społecznie/.

Podstawową sprawą będzie jednak przede wszystkim poznanie ^{nie} w czym leży "inność" danej jednostki, jej zahamowane przez upośledzenie potrzeby, przeszkody utrudniające jej poznanie świata, komunikowanie się z ludźmi, przystosowanie się do życia społecznego, - ~~u~~ następnie utrudnienia te kompensować innymi drogami, korygować to co jest nieprawidłowe, usprawniać to co jest nieudolne i zachwiane, - Drogą orientacji w zahamowanych przez upośledzenie potrzebach jednostki i poznaniu stanu jej frustracji, kształtować tak warunki wychowania aby one mogły wpłynąć na zastosowanie w życiu jednostki

nowych motywacji, wyzwalających postawę pozytywną wobec frustracji. To znaczy, że motywy postępowania jednostki będą dodatnim, nie będą się opierały na tym co było źródłem bólu i doznania krzywdy, ale na tych możliwościach które pozostały i które zwycięsko rozwinąć należy. To już jest wyraźny stopień w rewalidacji. A dalej wykorzystanie wszystkich możliwości swoich, przełamywanie w tym kierunku największych trudności żeby uzyskać ~~w tym kierunku największych trudności~~ ~~żeby uzyskać~~ w jaknajwiększej mierze niezależność i fizyczną i moralną i wszystko to co mu ułatwia ruch, działanie. Następnie przez ^{prace} ~~zespołowe~~ jednostka upośledzona wchodzi w kontakty społeczne, wchodzi do grupy łączy się z nią i zaczyna rozumieć rolę jednostki w grupie, zaspakajają się jego potrzeby charakteru społecznego klęska "inności" błędnie, poznaje swoje możliwości i wartości, czuje aprobatę grupy dla pracy swojej, inicjatywy; wzrasta w nią poczucie własnej wartości i przydatności. Przez pracę fizyczną i intelektualną zdobywa wiedzę, rozwija zdolności swoje, usprawnia się w pracy, rozszerza horyzonty myślowe - to wszystko indywidualnie ułatwia mu ^{nie} ~~przewycięzać~~ ^{nie} ~~przezwyciężać~~ różny~~ch~~ trudności i ~~zrealizować~~ ^{nie} ~~zrealizować~~ ~~niezrealizowane~~ potrzeby. Czuje się coraz więcej niezależny - rewaliduje się wewnątrz, kultura moralna i estetyczna stwarza ~~mu~~ jeszcze nowe możliwości i wyrażania siebie i dalszego wzbogacania się ~~przeżyciami~~ tej natury i możliwościami rozwoju wszechstronnego. Pocucie siły i "normalności" narasta. Gromadzi się dynamizm do ~~uzbrojenia~~ się w wiedzę ogólną i zawodową i użytecznego włączenia się w życie społeczne.

Dla przykładu przyjrzyjmy się w krótkim chociaż zarysie planowi dróg rewalidacji dziecka głuchego i niewidomego. Poza czuwaniem nad zdrowiem i prawidłowym rozwojem fizycznym tych dzieci oraz ich usprawnieniem ruchowym, ~~wiemy~~ ^{między rewalidacji musimy się, in. opier. na komunikację} że poznanie rzeczywistości jest u nich ~~zubożone~~ i w pewnej mierze niewierne, że drogi kontaktu ze światem są bardzo utrudnione.

Należy więc znaleźć drogi mogące w pewnej chociaż mierze uzupełnić zamknięte czy utrudnione drogi kontaktu ze światem, a więc usprawnić i wzbogacić możliwości u niewidomego drogą wzrokową, w czytaniu w poznawaniu kształtów przedmiotów zastępuje drogą dotykową odbioru wrażeń pozostałymi zmysłami. Z tego wynikają drogi kompensacyjne np. w nauczaniu mowy głuchego. Droga wzrokowo-dotykowa- ruchowa zamiast słuchowej oraz droga wzrokowa zastępująca słyszenie mowy to zn. czytanie z ust. Tutaj występuje i praca kompensacyjna i korygująca przy zastosowaniu różnej aparatury adaptacyjnej i wzmacniającej słuch. Kształtujemy warunki wychowania tych dzieci tak aby one mogły wpłynąć na budzenie się w dziecku wrażeń działania, nowych motywacji wyzwalających postawę pozytywną wobec frustracji. Dochodzimy do tego przez: rozszerzanie ich wiadomości o świecie i rozbudzanie różnych zainteresowań wzbogacających ich świat wewnętrzny i stwarzających nowe kierunkowe dążenia; 2/przez rozwój ich życia uczuciowego i moralnego, jego poziomu i kultury, gdyż to wzbogaca i rozszerza indywidualne możliwości kompensacji; 3/ przez usprawnianie ogólne i kształtowanie warunków rozwijających ich sprawności i uzdolnienia w kierunku pracy zawodowej w życiu społecznym np. sztuki dekoracyjnej, drukarstwa muzyki itp. - Tymż drogami stopniowo rozwija się u głuchego czy niewidomego poczucie wiary we własne siły i możliwości, stwarza się dobre samopoczucie które prowadzi do jasnej wizji przyszłości w życiu społecznym, kształtuje poczucie niezależności i przydatności społecznej. To harmonizuje, rewaliduje wewnętrznie rodzi i wzmacnia własny dynamizm jednostki upośledzonej w dążeniu do osiągnięcia celu, rozwija dynamizm uczuć dodatnich w pracy dalszej i w stosunkach z ludźmi, umożliwia zrealizowanie się najgłębszych potrzeb charakteru społecznego. - Nie będzie to jednak całkowita rewalidacja, gdyż dziecko głuche pozostanie zawsze głuchym a dziecko niewidome pozostanie niewidomym.

U niewidomego droga wzroku, w czytaniu, w poznawaniu kształtów przedmiotów zastępuje drogą dotykową- ruchową

Kompensacyjna i korygująca przy zastosowaniu różnej aparatury adaptacyjnej i wzmacniającej słuch.

nowych wrażeń

Będzie to jednak jego adaptacja społeczna, gdyż może ono być nie tylko użytecznym uczestnikiem w życiu danej grupy, często bardzo dobrym i twórczym pracownikiem, ale i człowiekiem zadowolonym i pozytywnie nastawionym do życia, dalszej pracy i swojego otoczenia.

Ważny teraz przykład dziecka upośledzonego umysłowo typu debila, to znaczy dziecka którego stopień upośledzenia psychicznego pozwala już na zrozumienie i odczucie pewnej "inności" swojej wskutek zahamowania lub subożenia możliwości realizowania, t.j. otoczenie ^{jego} ~~z~~ ~~ego~~ potrzeb swoich w dziedzinie swobody ruchu, perspektyw rozwojowych, moralności, ogólnego rozwoju psychicznego oraz wszelkich potrzeb chara-
teru społecznego. Słowem przez porównanie z innymi budzi się już u niego i rozwija objawisko frustracji.

Wskutek ogólnego niedorozwoju procesów poznawczych uzależnionego od zmniejszonej sprawności komórek korowych, wyższej analizy i syntezy zubożonego rozwoju nie tylko II ale i I układu sygnałowego oraz nie-
prawidłowego ich współdziałania, debil ma trudności w uogólnianiu, abstrahowaniu i wiązaniu w logiczne całości, a więc zubożenie wnioskowania, sądów, trudności w kształtowaniu stereotypów dynamicznych i rozwoju mowy. Nieprawidłowości w procesach emocjonalnych, spowodowane osłabieniem regulacji funkcji kory mózgowej nie tylko wpływają na niedorozwój procesów poznawczych, ale sprzyjać mogą rozwojowi reakcji negatywnych na frustrację.

Z powyższego wynika, że w procesie adaptacji dziecka upośledzonego umysłowo do życia społecznego należy kompensować tę jego własność komórek korowych, ich tonusu i wydolności drogą stwarzania specjalnych warunków pracy w procesie poznawania świata gdzie wszystko jest jasno powiązane ze sobą i gdzie umożliwia się mu poznawanie świata wszystkimi zmysłami ograniczając materiał pracy, stopniując trudności i wprowadzając w pracy społecznej warunki konieczności wiązania zdobytych wiadomości z pracą ręczną.

Tak więc w tej pracy adaptacji społecznej poza czujnością nad zdrowiem dziecka i jego rozwojem fizycznym, musimy drogą korektury i usprawnienia zadziałać na prawidłowość jego postawy fizycznej, chodu i na sprawność mowy. Drogą kompensacji braków tkwiących w danym osobniku usprawniamy jego rozwój ogólny i umożliwiamy mu zdobycie pewnego zasobu wiedzy. Drogą kompensacji rozwijamy w nim sprawności i uzdolnienia w kierunku różnego rodzaju pracy ręcznej, która daje mu zadowolenie z wyników i daje pewne poczucie przydatności, rodzi wiarę w swoje możliwości, a więc stwarza dobre samopoczucie i wzmacnia dynamizm uczuć dodatnich w stosunku do dalszej pracy i do otoczenia.

Wszystko to umożliwia danej jednostce stopniowe przystosowanie się do życia w społeczeństwie i do społecznej przydatności. Stopień tej przydatności uzależniony jest głównie od stopnia upośledzenia dynamizmu jednostki i od umiejętności stosowania metod kompensacyjnych, korygujących i usprawniających oraz działających defrustracyjnie. - Nie będzie to jednak również pełna rewalidacja debila, będzie to raczej jego adaptacja społeczna.

Młodzież niedostosowaną społecznie, specjalnie grupę młodzieży moralnie zaniedbanej, to zn. wykolejonej wskutek przyczyn natury zewnętrznej, cechują tendencje społecznie negatywne. Zawsze i wszędzie "najgorsi" czują się na marginesie życia społecznego, nikomu niepotrzebni i przez nikogo nielubiani.

Wysobnieni z grupy, bez poczucia bezpieczeństwa, czują krzywdzącą ich "inność". Przez porównanie z innymi czują różnokierunkowe zahamowania i utrudnienia, przeżycia frustracyjne się pogłębiają i powodują coraz większe zmiany charakterologiczne /niezrealizowane potrzeby intelektualne i moralne np. upokarzający wpływ opóźnienia szkolnego, poczucie że drogi życia posiadane i dostępne innym są dla nich zamknięte i tp./

I te właśnie niezrealizowane potrzeby charakteru społecznego i inne pogłębiają w dużej mierze coraz więcej i nieżyczliwy stosunek do ludzi i niechęć do pracy i nauki. Powoli potrzeba zaznaczenia własnego "ja" przesuwają się zdecydowanie na płaszczyznę negatywną, w perspektywie ^{ta nadzieja} (nie mają) wizji życia w płaszczyźnie pozytywnej społecznie - to ^{już} się już wydaje niemożliwością. Nie widzą wyjścia z trudnej sytuacji - tracą wiarę w możliwość tego. Życie staje się coraz wyraźniej bezplanowe. "yją chwilą, przygodą, awanturą, podziwem i zainteresowaniem dla złych czynów, cynizmem i brawurą. Żyją się z występkiem, dążą do wyjscia się w akcji destrukcyjnej społecznie

W grupie tej młodzieży niedostosowanej społecznie ^{staramy się} ~~na~~ ^{drogę} kompensacji tak kształtujemy ^{warunki} warunki wychowania ażeby rozbudzić w nich możliwość realizowania ich niezrealizowanych potrzeb intelektualnych, moralnych, ^{technicznych, artystycznych oraz} ~~rozno~~ ^{rozno} ~~gę~~ ^{gę} sprawności. To uwielokrotnia i wzbogaca indywidualne możliwości kompensacyjne, ^{o tych planach} ~~fizycznych, artystycznych,~~ ^{zadaniach} ~~rozmaitego rodzaju~~ ^{by' urodzić} podsuwamy społecznie korzystne ~~przedmioty~~ przedmioty zainteresowań, cele działalności użytecznej i interesującej, w ogóle to wszystko co może kształtować zachowanie oparte na nowych motywacjach wyzwalających pozytywną postawę. Wchodzi tu w grę przede wszystkim atmosfera życzliwości i troski o los każdej jednostki, życie grupowe oraz wszystkie znane nam czynniki konieczne w procesie adaptacji społecznej oraz działania kompensacyjne, korygujące, usprawniające i kształtujące pozytywną postawę wobec frustracji - ^{To} wszystko umożliwia jednostce znalezienie dla siebie dróg odpowiednich do udziału w życiu grupy społecznej, daje dobre samopoczucie, harmonizuje wewnętrznie i rozwija dynamizm uczuć dodatnich do pracy i do człowieka. ^{Zachowanie} Zachowanie się i działanie opiera się teraz na nowych motywacjach, które zniewalają do przyjęcia postawy pozytywnej.

Wobec tego stopniowo nagromadzony in potentia dynamizm zaczyna się wyładowywać w płaszczyźnie społecznie pozytywnej, zwracają się zainteresowania ku tym wartościom wzrasta wiara we własne możliwości i siłę w tym względzie, zaczyna się powoli kształtować życie planowe i poczucie odpowiedzialności za nie, rozwija się stopniowo dążenie do przełamywania trudności w doskonaleniu życia, do inicjatywy i pozytywnej twórczości - do konstruktywnego działania. Dana jednostka wchodzi w życie społeczne jako jego wartościowy członek. Dokonał się proces resocjalizacji.

O rewalidacji w dosłownym tego słowa znaczeniu możemy mówić w grupie dzieci przewlekle chorych, które dzięki różnego rodzaju zabiegom terapeutycznym powróciły do zdrowia.

X

~~X~~

~~X~~

W pracy rewalidacyjnej wszystkich upośledzonych nie wolno tracić z pola widzenia podstawowej zasady powodzenia w tej pracy a mianowicie tego, że każde przystosowanie wymaga wysiłku - trzeba więc wywołać jaknajwyższe pragnienie osiągnięcia celu. Im to pragnienie będzie gorętsze, tym większym będzie impulsem do wydatkowania wysiłku.

X

Na zakończenie tych rozważań chcę zestawić wszystkie podane w artykule przykłady przystosowania społecznego różnych jednostek upośledzonych z punktu widzenia właściwie użytych dla nich terminów tego przystosowania do życia społecznego i do walki z trudnościami, z przeszkodami, spowodowanymi danym kalectwem. Sprawdzić czy termin rewalidacja dobrze jest stosowanym w tych różnych rodzajach adaptacji społecznej.

Dziecko głuche	Nie rewalidacja całkowita, gdyż nie przywracamy ani słuchu głuchemu, ani wzroku niewidomemu ^{1/}
Dziecko niewidome	Będzie to jednak <u>adaptacja społeczna i jednocześnie adaptacja osobista</u>
Dziecko ogłuchłe <i>tylko niewidome</i>	Po utracie słuchu i wzroku daną jednostkę należy przywrócić społeczeństwu - readaptować <u>Readaptacja</u>
Upośledzeni umysłowo	Nie rewalidacja gdyż nie przywracamy do normy, ale przystosowujemy do życia społ. <u>adaptacja społeczna</u>
Niedostosowani społeczni	<u>Resocjalizacja</u> raczej niż rewalidacja
Przewlekłe chory	<u>Rewalidacja właściwa</u>

Adaptacja społeczna i osobista

1/ Moglibyśmy termin ten zastosować w wyjątkowych wypadkach np. przywrócenia wzroku po operacji *salicy*, albo przywrócenia słuchu normalnego po wyleczeniu niedosłyszającego z jakiejś choroby ucha środkowego /*ten* niedosłyszający jest rewalidowany/

Widzimy z zestawienia tego że terminem nadrzędnym w stosunku do tych wszystkich rodzajów byłby termin adaptacja - przystosowanie do jakichś nowych warunków. Naturalnie że wszystkie wyrażenia stosowane w przystosowywaniu poszczególnych upośledzeń powinny być zachowane co dopomaga ^{*more*} w lepszej orientacji i porozumiewaniu się w tej dziedzinie.

Adaptacja /od st.łac. adaptatio - dostosowanie, od łac. adaptare przystosować / przystosowanie czegoś do nowego użytku; przystosowanie się organizmów do warunków bytu lub poszczególnych narządów do pełnienia funkcji przy zmianie warunków. Adaptować od łac. adaptare przystosować coś do czegoś, użyć do nowego celu. /słownik wyrazów obcych, PZW, 1955/

Adaptacja. przystosowanie, dostosowanie do nowych potrzeb, przeróbka /Stanisław Szober. Słownik poprawnej polszczyzny Warszawa, Wiedza 1948r./

Adaptacja. przystosowanie, przeróbka dla nadania czemuś jakiegoś charakteru /śrdw.-łac. adaptatio/ /Słownik Języka polskiego Red. Nacz. W. Doroszewski, Warszawa, Wiedza Powszechna, T. I. 1958r./